Година IV. Самоковъ, Октомврий 1924 год. Брой 2.



РИЛСКИ ШЕПОТ

ОРГАНЪ НА УЧАЩИТѢ СЕ ПРИ АМЕРИКАНСКИТѢ ГИМНАЗИИ — САМОКОВЪ

Главенъ Редакторъ Иванъ Добровски

РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ
Виктория Цакова, Цв. Данчева, Люб. Иванова, Лили Зафирова, Василъ Начевъ, Боянъ Чукановъ, Никола Милевъ.

Администраторъ Иванъ Димитровъ

Годишно течение десеть брой — Абонаментъ 30 лева — Излиза месечно.

Ал. Емануилович

ДНЕШНАТА ОПАСТНОСТЬ

Постоянно нарастващата развала въ нашия политически и обществен животъ, която отъ години вече върлува изъ нашата страна, която отъ день на день разяжда снагата на нашия народенъ организъмъ и която грози вече напълно да сгромоли устоитѣ на нашия народъ, за голѣма скръбь на всички, които милѣятъ за родината ни, указва своето гибелно влияние и върху онѣзи, на които се възлага надеждата, и съ право, за утрешния день, върху бждащитѣ творци на новата общественость — върху младежьта. Не се чудете! Отдадени на своя партизански бѣсъ и на своята ненаситна алчность за материални придобивки, което въобще характеризира нашето време, бащитѣ невабелѣзватъ, па и да забелѣзватъ, нехаятъ много за това което става, съ тѣхнитѣ деца и това, което, може-би, ще доведе погрома на нашето племе.

Безпжтието и безпринципностьта, които царятъ въ душата на съвременния човѣкъ, не могатъ да не укажатъ своето пагубно влияние и върху младежьта. Защото тя, въ стрежека си да намѣри мѣсто за своитѣ сили, каквито действително не липсватъ у нея, обръща своя погледъ къмъ своитѣ бащи, за да почерпи примѣръ и начинъ, по който да осмисли своя животъ. Но напусто! Освенъ своитѣ еснафски идеали, партизанство и грубъ материализъмъ бащитѣ почти никакви други идеали не могатъ да поднесатъ на своитѣ синове. Малко, твърде малко сж оние бащи, които съ любовь и истинска готовность отдѣлятъ отъ своето време и се занимаватъ съ възпитанието на децата си. Резултатитѣ отъ това положение, много естествено е, съвсемъ не сж добри. Това найдобре може да се констатира отъ областитѣ вънъ отъ училището, въ които младежьта проявява своитѣ сили и отъ институтитѣ, отъ кждето тя търси да задоволи свойственото си любопитство. А днесъ това сж главно спорта, младежкитѣ припартийни организации и кинематографа.

Преди десетина години спортното движение се пренесе отъ западнитѣ народи и у насъ, но особено разпространение и популярность той доби следъ войната. Мнозина виждаха въ него една по-висша форма, чрезъ която да се изразява оня вроденъ у човѣка, особено силно развитъ у младежа, инстинктъ за съревнуване и войственость. И наистина, вмѣсто да се биятъ съ прашки по баирать, младежитѣ ще се състезаватъ по единъ по благороденъ начинъ, който чрезъ своята организация ще култивира по-голѣма характерность: чувство за задружна работа, благородно отнасяне съ противника и пр. Всичко това е много хубаво! Народитѣ на западъ, но особено американскиятъ, благодарение на спорта сж постигнали до голѣма степень тия качества.

Презъ последнитѣ две години спортната вълна залѣ всички градове и по-голѣми

села у насъ. Поради тоя голѣмъ спортенъ напредъкъ и ние бѣхме удостоени съ високата честь да участвуваме въ VIII-та Олимпиада въ Парижъ. И за голѣма радость на всички българи нашия националенъ тимъ спечели едно завидно мѣсто между тимоветѣ на другитѣ държави. И всички нашенци викнаха: „Да живѣе спортна България“. Викаме и ние, и ние се радваме на този народенъ успѣхъ.

– Но и скърбимъ.

Скърбимъ първо защото знаемъ, че този успѣхъ е външенъ, формаленъ, който не почива на никаква по-сѫществена придобивка изобщо за народа ни и второ, защото освенъ за спортна, почти за никаква друга България не можемъ днесъ да викнемъ: „Да живѣе“. Причината, поради която мисля, че спортния успѣхъ у насъ е само външенъ и формаленъ, извеждамъ отъ многото сучаи на сбиване между сѫтезаващитѣ се тимове отъ различни градове, често и отъ единъ градъ, което поражда небивала урмаза между младежьта. А всички спортисти много добре знаятъ, че обикновено, почти обичайно явление е, щото слодъ свършването, а даже и посредъ играта, мача отъ футболенъ става на юручешъ. Но не е само това. Ако надникнете въ вѫтрешния животъ на спортнитѣ организации и федерации, вие ще видите низки и нечисти средства се турятъ въ ходъ за надмощие и какви лоши амбиции се влагатъ тамъ.

Такъвъ е преобладаващия духъ въ нашия спортенъ животъ.

Кѫде е тогава характерностьта, която се придобива отъ спорта? Кѫде е обединението на младежьта, което се постигало отъ спорта и за което толкозъ много се говори?

Кинематографа у насъ, както и на вънъ печели все повече и повече любители и поклонници и то предимно между младежьта. Тука азъ нѣма да споря по въпроса, дали той е изкуство или не е, дали е рожба на една по висока и по-напреднала култура отъ тази, която роди и закрепи театъра, но да отбелѣжа факта (който никой обективенъ ценитель не ще отрече), че това предпочитание въ много случаи на кинематографа предъ театъра сочи за безспорното деградиране на вкусоветѣ у днешнитѣ хора. Но не е само това, за което трѣбва да скърбимъ! Като знаемъ характера на даванитѣ филмове въобще, които се отличаватъ въ повечето случаи съ почти никакво вътрешно сѫдържание, а главно съ външни драснещи ефекти (не отричамъ, че има въпроизведени и нѣкои високо художествени работи, но тѣзи сѫ твърде малко и освенъ това, прави впечатление, че тѣ не се посещаватъ тъй добре, както другитѣ), не е мѫчно да се заключи и за сѫстоянието на морала у публиката, която, както казахъ, се сѫстои главно отъ младежьта. Повече не ще продължавамъ, но мене ми се струва, че сѫвсемъ не ще е несправедливо, ако сравня днешния кинематографъ съ „жълтата литература“. И наистина, не отговаря ли той въ областьта на театъра на оня особенъ родъ писания, познати подъ термина „жълта, криминална литература“?

Младежкитѣ припартийни организации представляватъ днесъ най-голѣмото зло за нашата младежь. Тѣ сѫ, които най-много покварявать душата на младежа и които най-много пречатъ за създаването на едно истинско родолюбие. Какво търсятъ, наистина, тѣ въ припартийнитѣ клубове, когато нашата най-главна задача е да беремъ култура въ училището, да се учимъ да мислимъ и право да преценяваме различнитѣ страни на живота? Не е ли това едно преждевременно пжкълчване и ограничаване въ рамкатѣ на нѣкаква партийна програма?

Това сѫ тѣ тритѣ голѣми фактори, които днесъ опредѣлятъ преобладаващия духъ у нашата младежь. Мнозина енергично ще възразятъ, защо и спорта включавамъ въ тѣзи отрицателни явления, които се проявяватъ между средитѣ на младото поколение.

И дѣйствително, тѣ биха имали право, ако да не бѣше този твърде вреденъ духъ, въ който той се развива и най-главно, ако не бѣше нашата сѫвременность тъй печална и нашия народенъ животъ така ненормаленъ. Но днесъ не отъ футболъ, не отъ физическо развитие се най-много нуждаемъ. Днесъ нашата най-голѣма необходимость е да изпълнимъ съ вътрешно сѫдържание природно здравото българско тѣло, да го изпълнимъ съ истински културни ценности и съ по-вече характерность! Само така ще се приближимъ по вече до римската мждрость „здравъ духъ въ здраво тѣло“, която въобще цитиратъ за поощрение и оправдание на тъй развития у насъ спортъ. Защото ума, душата е цельта споредъ самата мисъль, а тѣлото е средство. А днесъ у насъ е тъкмо обратното: тѣлото, материалната страна на живота издигаме въ самоцель.

Другите две злини нѣматъ никакво оправдание въ никакъвъ скучай. Едната покварява здравия, истинския естетически вкусъ, а другата подпася на младежьта лжжлива родина — партията.

Впрочемъ, да бѣгаме далечъ отъ кинематографа и отъ припартийнитѣ организации, защото тѣ сѫ зли учители!

ЕДИНЪ ОТЗИВЪ ЗА НАШИТѢ УЧИЛИЩА И ЗА НАШИТѢ УЧИТЕЛИ

Както съобщихме въ миналия брой, г-нъ Светославъ Камбуровъ, известенъ нашъ театраленъ критикъ и литераторъ, посети града ни въ началото на учебната година, като сѫщевременно държа две сказки въ нашето училище. Впечатленията отъ това си посещение той е изнесълъ въ една хубава статия за Самоковъ въ „Развигоръ“ — едно отъ най-меродавнитѣ литературни падания за сега у насъ. Като говори за културнитѣ институции на града, Св. Камбуровъ така оценява нашето училище и нашитѣ учители:

„Въ сравнение двѣтѣ гимназии (Американската и Държавната)—превъзходството на първата е несъмнено надъ втората. Тукъ духа и системата на образование сѫ сѫвсемъ други.

Възпитаватъ покрай другото на благороденъ трудъ и истински човѣшки добродетели. Колко би било добре да имаме такава гимназия въ столицата! Интереса у нейнитѣ възпитаници къмъ наука и изкуство е кждето-високъ отъ тоя въ държавната. Тѣ иматъ две литературни дружества, издаватъ вестникъ и списание. При това въ мжжката гимназия има доста интересни личности, които при всичкитѣ си достойнства и преимущества — не се считатъ за достойни да тъпчатъ ежечасно софийскитѣ тротоари; тукъ е директорътъ на гимназията, американеца г. Острандъръ — истински благороденъ синъ на своята страна; тамъ е бившия мой директоръ г. А. Кулевъ — образцовъ педагогъ и неуморимъ децъ въ полето на народната просвѣта; тукъ е и скромния но твърде интересенъ мой парижки колега — г. Панайотовъ — историкъ, свършилъ науките си въ Америка, готвящъ докторатъ въ Сорбоната, а взелъ го най-после, поради войнитѣ, въ Германия! Дълги години е работилъ тукъ и естета, — доблестния редакторъ на в-къ „Зорница“ г-нъ Маркъмъ. Тукъ е най-после и най-интересната, споредъ мене, личность въ тоя градъ — младия литераторъ на гимназията — Аспарухъ Чучулайнъ — здравъ, пъленъ и смисленъ интелигентъ — съ истинска, дълбока култура. Всѣко лѣто пребивающъ въ странство — той чете Вагнера отъ партитура — имащъ всичкитѣ му опери въ домашната си библиотека.

Здравъ литераторъ и добъръ педагогъ, съ тънъкъ усѣтъ за езикъ и стилъ — той смѣло води своитѣ възпитаници въ полето на литературата и образованостьта.

Раздѣлящъ самотата си съ балкана и планинскитѣ потоци — срѣдъ зима той минава Рила — на пжть за родното си село, а лѣтѣ — презъ ваканцията — бѣга въ културна Европа — за да уравновеси въ себе си велелѣпието на природнитѣ хубости съ красотата на истинската човѣшка култура.“



Фото Керѣмъ

Г-нъ Stearns дава първи познания по произношение на английски езикъ на начинающитѣ четвъртокласници.

Philip Gibb

СТРАНСТВУЮЩИ ПТИЦИ

Една любовна приказка отъ земята на нещастието.

Малко хора изъ отъ Германия знаятъ имената на Hans Ritter и Elsa Windt, чиято любовь ни изглежда необикновена и дори странна погледната отъ международна важность. Все пакъ изъ предполагамъ, че повечето хора досега сж чули нѣщо за Wandervögel — чиято привърженици жени и мжже, сж се нарекли „странствующа птица“ и които ходятъ по градове и села да пѣятъ и танцуватъ, въ замѣна на което получаватъ храна и мѣсто за преношуване. Hans и Elsa бѣха привлечени отъ това движение и после стинаха неговы водачи. Ето защо заслужива да се разправи тѣхната исторія отдѣлно отъ любовната имъ драма.

Отрупа сп да опишемъ това движение — тази „треска“, която обхваща последователитѣ ну и което, може-би, нѣкой день ще стане именно причина за промѣната на политическитѣ условія въ Европа и може-би, новата философія на модерния животъ. Въ Германія това движение е много силно. То е единъ видъ революція, единъ протестъ на младитѣ противъ авторитета на старитѣ хора, на старитѣ закони, връзки и традиціи въ индустриалната цивилизація.

Това движение започна преди войната, обаче стана една могжща жлна или, по-добре казано, една епидемія следъ войната. Духътъ на това движение е изразенъ само чрезъ нѣколко думи, казани отъ Elsa Windt при вратата на градската градина въ Düsseldorf, когато приятеля ми, капитанъ Prichard, я чулъ за пръвъ пжть да говори и му бѣше направила неизгладимо впечатление нейната красота.

„Нашата цель, драги хора“, каза тя, „е да се отърсимъ отъ това декадентство, отъ тази жестока цивилизація и да се върнемъ къмъ естествената простота. Ние искаме да се отърсимъ отъ лицемѣрието и да търсимъ сжщностьта на нѣщата въ тѣхната ценность, отъ празднитѣ удоволствія къмъ истинската радость, отъ себелюбието къмъ любовьта. Ние трѣбва да поставимъ душитѣ си въ хармонія съ Бога, съсъ собственото си азъ, съ хората около насъ и съ природата“.

После тя пакъ каза едно пречение, което Prichard запомни. „Ние трѣбва да промѣнимъ себе си, преди да имаме надежда да промѣнимъ свѣта... Погледнете най-малкото, какъ азъ съмъ промѣнена!“ Тя изговори последнитѣ думи съ усмивка и много хора изъ тълпата се засмѣха като въ отговоръ на една шега, която тѣ разбраха — обаче единъ отъ присжтствующитѣ, а именно Prichard, не разбираше значението ѝ. Но младия френски офицеръ Raymond de Vaux, намирайки се до него му, обясни значението на Елзиниѣ последни думи, а именно нейната собствена „промѣна“.

„Това момиче“ — каза той навжсено, (защото нѣмаше приятелски чувства къмъ никой германецъ, билъ той мжжъ или жена) „е дъщерята на Otto Windt, водителя на тѣзи, които се уповаватъ на стоманата и който е най-самонадѣянната личность въ Германія. По настоящемъ той е и водителя на монархиститѣ, които мечтаятъ за друга война срѣщу Франція.“

„Но момичето?“ попита Prichard, който бѣше напоследъкъ пристигналъ въ Британската армія за окупацията на колоніитѣ. „Какво върши то между тази тълпа младежи? Защо тя е облѣчена като една отъ гръцкитѣ танцувачки на Isadora Duncan?“ Той се вгледа въ момичето, което стоеше на изпъчената платформа и говорѣше на тълпата и което бѣше заобиколено отъ тѣлохранители — млади жени и мжже. Тя бѣше облѣчена въ бѣла ленена рокля безъ ржкави и много деколтирани, така че ржцетѣ и шията ѝ бѣха загорѣли отъ слънцето и вѣтъра. Краката ѝ бѣха боси и на тѣхъ имаше само едни кожени сандали. Златистата ѝ коса се спускаше надъ ушитѣ и бѣше сплетена като на селскитѣ момичета. Prichard забелѣза, че повечето момичета около нея бѣха облѣчени по сжщия начинъ, а момчетата пжкъ приличаха на млади овчари, на които ризитѣ бѣха разкопчани на гърдитѣ, съ кжси панталонки като тѣзи, които носятъ плоницитѣ, и краката имъ бѣха обути въ сандали. Повечето отъ момчетата носѣха дълги тояги, като че ли бѣха тръгнали на екскурзія.

Raymond de Vaux сж елегантнитѣ си рамене, когато капитанъ Prichard му задаваше въпроси. „Тя бѣше една свѣтска пеперудка. Сега е една отъ тѣзи чудновати Wandervögel. Тѣ не признаватъ носенето на много дрехи, както виждашъ. Тѣхниятъ култъ е простотата. Споредъ мене това е извинение за неморалность — едно възвръщане къмъ свободната любовь и безбожието. Несъмнено, то се харесва на германскитѣ младежи“.

„Но каква е главната идея?“ попита Prichard. „За какво сж тръгнали тѣзи хора?“ Raymond de Vaux пакъ сж рамененѣ си. — „Лично азъ вѣрвамъ, че това е единъ опитъ за създаване на една армія, която тайно да дѣйствува противъ Франція. Тя обиколятъ Германія и поднятъ духа на населението. Très dangereux mon ami! Азъ бихъ ги разстрелялъ всичкитѣ, ако бѣхъ нѣщо повече отъ единъ френски офицеръ.

Elsa Windt стоеше на платформата при входа на градската градина въ Düsseldorf — бѣше недѣленъ следобѣдъ и тълпи народъ, повечето отъ които бѣха дюкяджии, се трупаха на това мѣсто. Тя падгиа ржцетѣ си (това бѣха очарователни ржце, малко изгорѣли отъ слънцето, което веднага привлѣкоха вниманието на Prichard, добъръ познавачъ на женската красота). И започна да пѣе съ единъ чистъ и приятенъ гласъ. Това бѣше стара германска пѣсень съ весела мелодия, която споредъ Prichard трѣбва да е била писана въ славнитѣ времена на германската исторія, по всѣка вѣроятность преди войната, една дѣтска пѣсень, която сжщевременно бѣше подхваната въ хоръ отъ другитѣ хора, намиращи се на платформата и отъ други нѣкои отъ по-старитѣ изъ между тълпата. Въ този моментъ Elsa бѣше поведена напрѣдъ отъ единъ високъ германецъ, облѣченъ по сжщия начинъ, както и по-горе описанитѣ младежи — единъ красивъ юноша и споредъ Prichard той наподобявашe на поетъ или художникъ, ако да не бѣха широкитѣ му рамене и високия му ръстъ — и цѣлата компанія отъ Wandervögel, нѣщо около 50—60 души, се отстроиваха съ вдигнати пръчки въ единъ видъ танецъ и най-после пѣейки тѣ си отидоха.

Група отъ малки деца танцуваха съ тѣхъ и Prichard забелѣза, че тукъ-тамъ имаше млади жени и мжже, които не бѣха облѣчени като Wandervögels, а носѣха празднични дрехи, каквито се носятъ отъ хората, принадлежащи къмъ срѣдната класа. Тѣ сжщо се промушваха презъ тълпата, присъединяваха се къмъ пѣещитѣ, обхванати отъ единъ чудновать екстазъ, като че бѣха омагьосани.

Тамъ имаше дори и единъ инвалидъ, вѣроятно такъвъ отъ войната, който се тътрѣше подиръ тѣхъ и махаше съ една пръчка, докато двама Wandevögels го притеглиха къмъ редоветѣ си. Родителитѣ на инвалида бѣха застанали до Prichard. Тѣ бѣха хора отъ срѣдна възрасть, намачени и съ износени дрехи — и при все това майката извика:

„Karl! Mein lieber Sohn! Komm' zurück!“ Тя го зовѣше назадъ, като че ли той я напускаше завинаги. Но инвалида се обърна сжщевременно се съ веселъ гласъ и извика: „Jugend! Jugend!“

"C'est un idiot!" каза френскиятъ офицеръ сърдито. „Лудостъ, истеричность! Ако да бѣхъ изъ командиръ на окупационнитѣ френски войски!“.. Той застана изведнажъ при появяването на единъ френски отредъ, който минаваше, носейки знамето си и свирейки съ музиката си. Тѣ всички имаха копия, които държаха високо надъ главитѣ си съ единъ величествевъ маниеръ.

Германскитѣ граждани, смутени при вида на тая шумна демонстрація отъ страна на чуждестранниттѣ войски — очевиденъ знакъ на тѣхното поражение — очудиха Prichard съ контраста, който представляваха съ минавашитѣ войски. Процесията на тѣзи германски младежи, които пѣеха и танцуваха, бѣше вдъхновена отъ една нова вѣра за единъ новъ свѣтъ — свѣтъ на простота и красота — не бѣше ли това контрастъ между сила и идеализъмъ, между отживѣли идеи и нови идеали?

Той бѣше странно смутенъ отъ погледа на това момиче Elsa Windt, дъщерята на единъ човѣкъ, който Raymond de Vaux бѣше справедливо оценилъ като най-силната личность въ Германія и който, въ действителность, бѣше най-богатия човѣкъ въ тази страна. Тя обладаваше онази красота на девица и въ очитѣ ѝ се четѣше онази сравнителна очарователность и сладость, които бѣха очаровали Prichard благодарение на единъ нейнъ погледъ, спрѣлъ се върху него, когато тя стоеше на платформата надъ тълпата.

„Ако искате да узнаете нѣщо повече за тази красива госпожица“, каза Raymond de Vaux, "вие бихте могли да се научите всичко за нея отъ нашия приятель майоръ Macdonald“.

(Следва)

Ст. Ценевъ

ТРУДОВОТО УЧИЛИЩЕ ВЪ ГЕРМАНИЯ

(Продължение отъ брой 1)

Полумощь. Спленъ, равномѣренъ камбанецъ звънъ и нѣкакви странни викове ме събудиха. Какво е това? — „Огънь, огънь!“ се чуваше отъ всѣкжде, а въ стаята ни миришеше на димъ. При пълна тъмнина (електричеството бѣше прекжснато) азъ се облѣкохъ и следъ нѣколко търкаляния по стълбата отидохъ при пожарната помпа, гдето бѣше ротата ми и помогнахъ при откарването ѝ на мѣстото на пожара. Изъ покрива на трietажното ни училищно здание излизаха пламъци. Ученика, началникъ на пожарната команда, даваше хладнокръвно заповѣди на адютантитѣ си, подначалници на отдѣлнитѣ групи. Скоро водата се насочи изъ дългитѣ маркучи къмъ огъня, който не следъ дълго биде потушенъ. Прибрахме инструментитѣ и помпата и си легнахме. Часъ на следния день узнахъ, че това било само проба трevога.

... Голѣмъ праздникъ е днесъ. Ще се освещава голѣмия басенъ, изкопанъ отъ самитѣ насъ. Всички: учители, ученици и прислуга — ще бждатъ кръстени въ него. Следъ нѣколко спортни състезания на близкото игрище, пристжпи се къмъ кръщенето. По водата плуваше салъ, на който седѣше „Посейдонъ“ съсъ своя тризѣбецъ и една гребачка за вода, а задъ сала плуваха двама черни спжтници, подтикащи го. Най-напредъ салътъ се приближи на 3-4 крачки до лицевия брѣгъ на басейна. После помежду него и басейна сложиха дъска, чийто единъ край, за нещастие, „много“ лесно отскачаше въвъ водата. И така, дойде редъ на директора. Последниятъ, безъ палто и жилетка, защото бѣше „топло“, отиде по дъската до сала. „Посейдонъ“ почна да му чете и го полѣ съ малко пода следъ клетвата. Но какво нещастие! Внезапно дъската се отмѣсти малко на страна, навѣрно отъ „непредпазливостьта“ на директора и той се намѣри въвъ водата. По едно загадъчно съвпадение, сжщото постигна всички останали учителки и учители. Сетне всички ученици отплуваха до сала и, бидейки вече кръстени, тѣ отъ своя страна кръстиха самия „Посейдонъ“.

Край

Умоляватъ се г. г. абонатитѣ на „Рилски Шепотъ“ да побързатъ и изплатятъ абонамента си. На несторилитѣ това ще се изпратятъ разписки чрезъ пощата.



СТИХОТВОРЕНИЯ

Либелла

КАМБАНИ

Камбани... Азъ чувамъ и тѣхния звънъ
какъ тихо и леко се носи навънъ.
И на душата морна безъ предѣлъ
навѣватъ тѣ тиха печалъ.

*

И въ ранният утриненъ часъ
камбанитѣ сѣкашъ мълвятъ . . .
И съ мекия звънъ—като съ тихъ нѣженъ гласъ
скрѫбьта въ сърдцата топятъ . . .

*

На бледи монахини шепнатъ за молитвенъ часъ
Кѫде да намѣрятъ неземното щастие . . .
А на менъ въ ранният утриненъ часъ
припомнятъ за погрѣбано свадно щастие.

*

Камбани . . . Азъ мразя ваший звънъ,
кога тихо и леко се носи навънъ.
Защото ми спомня последния день
на моя скѫпъ, мъртавъ Вилленъ . . .

*

Камбанния звънъ . . .
Въ него азъ чувамъ горкия плачъ на една жена
и виждамъ усмивката й въ сълзи родена . . .
Последния день
На моя скѫпъ, мъртавъ Вилленъ . . .

Н. Моренъ

ИЗПОВѢДЬ

О, помнишъ ли лѣтния, праздиченъ день
И лудо-безумния смѣхъ.
Предъ тебе пристѫпихъ азъ бледъ и смутенъ
Въ тебъ искра на обичъ съзрѣхъ.

На западъ загасваха сетни зари,
Азъ слушахъ нѣмъ твойтѣ слова,
Видѣхъ въвъ очитѣ ти блѣсъкъ гори
И сведохъ азъ мълкомъ глава.

Подухваше тихо вечерния хладъ,
Развѣваше твойтѣ коси.
Бѣ късно. И въ мрака азъ бавно назадъ
Се върнахъ по твойтѣ следи.

Въ съньтъ си видѣхъ те — царица ти бѣ
И чухъ какъ зовѣше ме ти.
Пристѫпихъ съ разтворени плахо ръце,
Но чухъ салъ сърдце да тупти.

И днеска въвъ погледа твой виждамъ азъ
Отблѣсъкъ на мойтѣ мечти
И въ нежно златистия есенен часъ
Явявашъ се въ спомена ти.

О, помнишъ ли лѣтния, праздиченъ день
И лудо-безгрижния смѣхъ?
Ти хвърли искрата на обичъ въвъ менъ,
Следъ тебъ азъ замаянъ вървѣхъ . . .

Сведения за нашитѣ миналогодишни свършили

Вѣра Зашева, Надежда Будурова, Вѣра Облакова, Марийка Йотова и Петра Гумнерова сж въ София, кѫдето сж студентки въ университета по модерна литература.

Мара Маркова е студентка въ университета по правото.

Цвѣтанка Иванчева е сѫщо въ София и се готви да постжпи въ университета.

Славка Стоичкова следва педагогическитѣ курсове — математически отдѣлъ въ София.

Николина Шаренкова е основна учителка въ Цѣрово.

Райна Лапардова е сѫщо основна учителка въ с. Вѣтренъ, Т.-Пазарджийско.

Елисавета Сендова, Елисавета Величкова, Марийка Цигаровска и Кръстина Павлова сж при домашнитѣ си.

Сийка Дякова е въ Бургасъ. Тамъ следва въ Стопанското училище.

Славка Темкова е единствената измежду своитѣ съкласнички, която е извънъ България. Тя е въ гр. Нови-Садъ, Австрия, кѫдето учи въ Английски пансионъ.

Лазаръ Ванковъ въ началото на есеньта замина за Лондонъ, гдето ще слѣдва индустриална химия.

Георги Дучевски е у дома си въ Червенъ Брѣгъ. Проектира да замине за странство презъ идната година, за да следва.

Братя Трасивулъ и Никола Карайтиди презъ тази година ще помагатъ въ търговията на баща си въ Созополъ. Презъ идната такава тѣ възнамеряватъ да продължатъ образованието си въ странство.

Георги Лямбикисъ е и сега въ София, гдето следва Дипломация и Консулство въ Свободния университетъ. Скоро, обаче, той ще замине за почивка въ Цариградъ, а идущата година ще отиде въ Парижъ, за да продължи следването си по сѫщитѣ науки.

Илия Мутафчиевъ е единственият отъ своитѣ съкласници, който е захваналь вече своята кариера. Той е чиновникъ въ Хасковския клонъ на „Ориентабако".

Николай Поповъ остава тази година въ София. Той ще следва Финанси и Търговия въ Свободния университетъ.

Петъръ Наньовъ е у дома си въ Вѣла-Слатина. За сега той работи въ бащината си мелница. Планира да продължи образованието си презъ идната година.

Ярославъ Клотукчиевъ е въ Цариградъ. Тамъ той следва въ Robert College.

Иванъ Раковски е въ София, гдето следва въ Свободния университетъ, Финансии и Търговия.

Димитъръ Стефановъ е сѫщо въ София. Тамъ той посещава вечернитѣ курсове на Y. M. C. A. (Мл. Хр. Д во).



Г-ца Златева, заедно съ шестокласнички на часъ по ръкоделие.

УЧИЛИЩЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ



Б. П. Чукановъ

Дружественъ животъ

Ако единъ единичъкъ отъ войтѣ войници не носи маршалски жезълъ въ ранецата си сигналъ, армията ни е изгубена.

Наполеонъ I.

Значително развитъ въ A. S. B. Много повече отколкото въ кое-да-е друго срѣднoучебно заведение изъ България. На много наши ученици, малки или голѣми, той ползотвори, развива индивидуалностьта у индивида, но само тогава, когато индивида, членъ на известно дружество, желае и умѣе какъ да бѫде ополозотворенъ. Добре!

Въ A. S. B. има много дружества. Не по-малко отъ колкото сѫ необходими. Има религиозно, самообразователно, спортно, музикални и т. н. Всички отъ тѣхъ, съ едни или други средства: публични бесѣди и упражнения, забави и вечеринки — целятъ едно: всестранното саморазвитие на своето членство. А това съвсемъ не е лошо.

Всички тия д-ва сѫ на ученицитѣ (да се забелѣжи: не на отдѣлнитѣ членове) и за ученицитѣ на A. S. B. Голѣмъ грѣхъ спрѣмо себе си прави оня, който не използува поне едно отъ тѣхъ (по-добре две, но никога повече отъ три по простата причина, че ние сме първо ученици и тогава чакъ д-вени членове и водители).

Намираме се въ началото на още една учебна година. Всѣки пожелава: да бѫде подобра отъ миналата, да бѫде ползотворна, да бѫде по-щастлива отъ всички минали години. . . Така да бѫде; това съвсемъ не е лошо, но. . . не пожеланията сѫ нужни. Въ състояние съмъ да пожелая едному просяку да се събуди въ топла стая презъ Януарий, или: едному, който много обича да фантазира или да се надѣва, да му се изпрати по погрѣшка нѣкой Фордовъ автомобилъ, но . . . пусти пожелания; като че ли нѣма полза отъ тѣхъ!

Нужди сѫ дѣла, пълна сериозность, трезво обмисляне, защото безъ тия три качества, несвойствени на много младежи, явяватъ се зарази. А никакъ не е добре за едно дружество да бѫ заразено, болно.

Казахъ: намираме се въ началото на нова учебна година. Пожелания не ще правя, ненужни сѫ — дѣтски, сапунени мѣхури. Впрочемъ, къмъ сѫщностьта на въпроса.

Сега разнитѣ ни д-ва подновяватъ заглъхналата презъ ваканцията дейность; нужни имъ сѫ членове, нужна имъ е морална и материална подкрепа. Това трѣбва да имъ се даде и то отъ ученицитѣ.

Но, да се запомни: не отъ количеството, а отъ качеството на членоветѣ зависи добрия вървежъ на едно д-во. Много по-добре за едно такова да има двадесеть, нежели сто и двадесеть фигуриращи въ списъцитѣ, но незаинтересувани въ него членове. И така, нека всѣки ученикъ, който желае да стане членъ на нѣкое отъ дружествата ни, преди всичко да обмисли трезво, що желае и гдѣ може да го намѣри.

Желае ли той да премахне отъ себе си оня свойственъ на младежьта свѣнъ, желае ли да обогати вложенитѣ въ себе си заложби, нека безъ бавене се запише въ д-во „Развитие“; желае ли физическото си закрепване — „Спортъ-клубъ“; желае ли пъкъ найсетне трезвостьта на своята родина, да влеза веднага въвъ „Въздържателната Дружина“ Къмъ това си желание притури ли и едно твърдо решение, че тамъ, гдето е членъ, ще бѫде истиненъ такъвъ, ще бѫде гордость на дружеството . . . о, такъвъ ученикъ ще бѫде приетъ всѫде съ разкрити обятия.

Въ противенъ случай, ученикъ несериозенъ, празнословъ, незаинтересуванъ, желающъ да бѫде членъ нѣкѫде заради нѣкаква си лична амбиция, представлява за едно д-во паразитъ, а има ли такива въ едно дружество, единственото следствие е пълненъ упадъкъ у последьото.

Единъ ученикъ стане ли еднажъ членъ на известно дружество, той ще трѣбва да разисква, да гласува и решава разни въпроси, да избира водители. Има хора „добри“: желаятъ да издигнатъ нѣкой свой другарь, като му гласуватъ довѣрието и му повѣряватъ известна длъжность, неподходяща нему, „по хатъръ“, „за да се радва“, „отъ насъ да мине“. . . Не е лошо нѣщо човѣкъ да бѫде добъръ, да прави добро ближнию си, но да избира негодния за известна длъжность свой другарь при наличностьта на други годни — това е непростимо, това е блъскане дружеството като по наведена площь къмъ пропасть. Особенно внимателенъ и безпристрастенъ трѣбва да бѫде всѣки при избора на председатель, защото председателя е, който води д-вото; отъ него зависи, дали то ще напредва или не; той е сърдцето на д-вото и не хатъръ трѣбва при избора му, а истинна любовь вѣра въ сигурния успѣхъ на последьото.

Това сѫ нѣкои съвети, не съвети, а упѫтвания, които желая да дамъ особено на новитѣ ученици, желающи да работятъ за д-вата на A. S. B. и да напомня на старитѣ такива.

Накрай най-горещо апелирамъ къмъ всички.

Бѫдете истинни дейци. Въ д-вата, гдето сте членове, бѫдете такива въ пълния смисълъ на думата, положете всички усилия за издигането имъ на подобаващата тѣмъ висота, бѫдете гордость за д-вата. Водете се отъ великитѣ думи на великия войнъ, всесвѣтския завоеватель и вмѣсто да се стремите къмъ генерални мундиръ, стремете се къмъ настоятелството на обичното Вамъ д-вото (не желая да кажа, че трѣбва да смажете другитѣ предъ васъ, а въ съдружие съ тѣхъ да се покажете годни да удовлетворите съ трудъ стремежа си).

Работейки за осѫществяването на тая мечта, учавствувайки въ едно, две, най-много три д-ва, незабравяйки останалитѣ, знайте че ние най-успѣшно ще работимъ за онова поголѣмо сдружение, въ което всички сме равни, което е съкровищница на всичко сторено отъ насъ и отъ ония преди насъ, което е светиня за родителитѣ ни и за насъ, и надъ което гордо ще се вѣе красиво изпезания моранъ бѣлъ флагъ съсъ скѫпитѣ за всички ни инициали: „A. S. B.!“

Риторически упражнения при A. S. G.

Празднината, която отдавна се чувствуваше при липсата на риторически упражнения въ нашето училище, сега е попълнена. Естествения инстинктъ на ученичкитѣ да се проявятъ предъ своитѣ другарки ще намѣри въ тѣхъ удовлетворение.

Всѣка не само ще има случай, но ще бѫде задължена да изнесе нѣщо предъ другитѣ: своя работа, декламация, рефератъ или музикално парче. Трудно е отначало, но после става леко и желателно. Именно това целятъ тия упражнения. Да свикнатъ ученичкитѣ правилно и свободно да се изразяватъ и смѣло да защитяватъ становищата си. Да се обработи и изтънчи литературенъ вкусъ у тѣхъ и да се развие критиченъ духъ.

Плана на работа донѣкѫде схожда съ тоя при A. S. B. Ученичкитѣ сѫ раздѣлени на нѣколко групи по петнадесеть ученички, две отъ които сѫ водителки.

Подборъ на материала за известно упражнение се прави отъ цѣлата група подъ надзора на учителката ни по литература. Водителкитѣ, ученички отъ горнитѣ класове, се грижатъ за раздаване материала и подготовката на групата.

Упражненията ставатъ всѣка седмица. Първитѣ две групи излѣзоха съсъ стихове и литературни скици на Ботева, Дора Габе и Мара Бѣлчева. Музикалната часть бѣ слабо застѫпена. Резултатитѣ бѣха все пакъ доста задоволителни и обещающи.

Изглежда, че въ риторическитѣ ни упражнения ще се даде важно мѣсто на български писатели и български народни мотиви.

Изнасятъ сѫщо декламации отъ чужди автори, биографии на велики хора, свободни съчинения и реферати на спорни въпроси, на които ще се дебютира.

НАШИТѢ УЧИЛИЩА

А. Д. Г.

Класъ	Има ученички	Пансионерки	Приходящи	Стари	Нови	Българки	Други народности
IV кл.	39	35	4	9	30	36	3
V „	27	25	2	27	—	23	4
VI „	37	35	2	37	—	36	1
VII „	32	23	9	32	—	29	3
VIII „	17	16	1	17	—	17	—
Всичко	152	134	18	122	30	141	11

А. М. Г.

Класъ	Има ученици	Пансионери	Приходящи	Нови ученици	Отъ гра	Отъ село	Всичко
VIII кл.	18	16	2	1	14	4	18
VII „	24	20	4	—	15	9	24
VI „	15	13	2	2	13	2	15
V „	32	30	2	—	30	2	32
IV „	38	37	1	32	26	12	38
Всичко	127	116	11	35	98	29	127

ХРОНИКА

— **На 14 т. м.** пристигна многоочакваният отъ ученицитѣ при A. S. B. учитель отъ Америка Louis Martin.

— **Есенната** традиционна училищна екскурзия до Чамъ Кория, се състои на 3 октомврий. По-голѣмата часть отъ ученичкитѣ и ученицитѣ пѣдиниха времето играейки хоро, което продължава почти цѣлия следъ обѣдъ. Друга по-малка група пѣкъ посѣти „Черната Скала“ и с. Бѣли Искѣръ.

— **Форменитѣ** шапки, които ученицитѣ решиха миналата година да въведатъ, сж вече готови. Тѣ ще се употрѣбяватъ само при официални случаи.

— **Есенната** трудова работа въ двѣтѣ училища се състои отъ 13 до 15 октомврий включително.

— **Недѣлнитѣ** уроци въ мжжкото училище презъ тази учебна година ще бждатъ задължителни само за долнитѣ два класа. За VI, VII и VIII класове Мл. Хр. Д-во урежда всѣка недѣля свободни разисквания по въпроси отъ най-разнообразенъ характеръ. До сега сж разисквани въпроситѣ: „Оправдателно ли е участието на младежитѣ въ септемврийскитѣ събития“ и „Всички живи същества имать ли равно право за сжществуване“.

— **Презъ** последнитѣ три седмици въ нашитѣ училища пребивава руснака фотографъ г-нъ Кирѣевъ, който направи много снимки отъ различнитѣ фази и прояви на училищния ни животъ. Тѣзи ще бждатъ изпратени на г-нъ Роландъ въ Америка, който ще ги употрѣби като пропаганда за нашитѣ училища. Надѣваме се, че тия снимки ще бждатъ отъ голѣмо значение за дѣлото му.

По молбата на г-нъ Кирѣевъ бѣше направена анкета отъ страна на редакцията между ученицитѣ за най-ценнитѣ и интересни мѣста за снимки въ Самоковъ и околностьта. Резултата бѣше следния: общъ погледъ на града, погледъ на Рила, градското читалище „Отецъ Паисий“, езерото, нѣкоя джамия, стара турска улица, Бѣлена черкова и пр.

— **На 25 т. м.** дружество „Развитие“ има първото си редовно сжботно упражнение, на което бѣха поканени и ученичкитѣ отъ девическото училище. Бѣше изпълнена подбрана литературно-музикална програма, въ която взе участие и училищния струненъ оркестъръ въ новия си полусимфоиченъ съставъ.

— **На общо** училищно събрание, ученицитѣ решиха да имать всѣка сутрин, при хубаво време, свободни гимнастически упражнения. Тѣ траятъ отъ свършване на сутрешното занимание до закуска и се ржководятъ отъ новодошлия учитель Mr. Martin.

— **Г-нъ Маркъмъ** е издалъ твърде интересна книга подъ заглавие „Сиромашки Хаджилъкъ“, въ която описва впечатленията си отъ Божи Гробъ и други страни на изтокъ, придобилъ отъ пжтуването си тамъ презъ миналото лѣто. Всѣки врѣзка съ това той наказва много мисли по различни религиозни и социални въпроси. Препоржчваме я горещо на всички ученички и ученици.

— **Аристидъ Николовъ**, който свърши нашето училища презъ 1922 г., сега е въ Римъ, кждето следва по живопись.

— **Споредъ** решението, взето на едно общо ученическо събрание, започнато с приготовлянето на училищното знаме. То ще бжде правожгълно и върху тъмно-коравъ фонъ ще бждатъ извезани съ бѣла коприна инициалитѣ “A. S. B.” Другата страна ще представлява изгрѣваще слънце, лжчитѣ на което изцилятъ училищния ни лозунгъ “Excelsior.” Приготовлението му е предоставено на нѣкои седмокласнички подъ упжтванията на г-ца Златева, учителката по ржкодѣлие. Очаква се да бжде привършено къмъ Коледа.

— **Турено** е началото на Ученически Съветъ и въ Девическата Гимназия. Настоящия му съставъ е следния:

Вѣра Григорова — VIII класъ
Стоянка Николова — VIII кл.
Радка Манафова — VIII кл.
Анастасия Джангова — VII кл.
Гизела Хаимова — VII кл.
Лили Зафирова — VI кл.
Вѣра Добруджанска — VI кл.
Вѣра Цакова — V кл.
Минка Петрова — IV кл.
Вѣра Багрянова — IV кл.

— **Вой-скаутскиятъ** отредъ при A. S. B., подъ водителството на новия учитель-американецъ г-нъ Мартинъ, е почналъ вече дейностьта си за презъ настоящата учебна година. Възнамѣрява се, преди всичко да се надържатъ отъ скаутитѣ нужднитѣ напити.

Настоятелството е конституирано, както следва:

Scout master: г-нъ L. Martin.
Asst. Scout master: Игорь Брицалинъ — VIII кл.
Секретарь: Евгени Простовъ — VIII кл.
Patrol Leaders: Дим. Гончаровъ — VIII кл.; Ст. Полегановъ — VII кл.; Анастасъ Касабовъ — VI кл.

Пожелаваме имъ плодотворна дейность.

— **Дружеството** на по-младовъзрастнитѣ отъ 15 години момчета „Младежка Недѣлна Беседа“ избра следното настоятелство:

Председатель: Жакъ Йосифовъ — V кл.
Секретарь: Павелъ Игнатовъ — V кл.
Библиотекарь: Ал. Николаевъ — IV кл.
Касиеръ: Хенри Хаскелъ.

— **Приятно** ни е да съобщимъ, че бившата ученичка при A. S. G., г-ца Зорка Чиплова отъ класа на '26, се е сгодила за г-нъ П. Черешаровъ на 2 ноемврий т. г. Честито!

— **Наскоро** трупа отъ народния театръ посети града ни и представи въ градското читалище „Отецъ Паисий“ пиеситѣ „Хамлетъ“ и „Иванко“.

Погрѣшно е съобщението въ миналия брой, че г-нъ Роландъ е въ Бостонъ. Той следва въ Union Theologikal Seminary въ Ню Йоркъ.

Печатница при Американскитѣ Гимназии — САМОКОВЪ.